

Denne artikel er udgivet i det elektroniske tidsskrift
Artikler fra Trafikdage på Aalborg Universitet
(Proceedings from the Annual Transport Conference
at Aalborg University)
ISSN 1603-9696
<https://journals.aau.dk/index.php/td>

Udkast 6. juli 2025.

Titel:

Special session til Trafikdage 2025 – onsdag d. 27. august 10.30-12.00.
Den regionale funktion i fremtidens kollektive trafik.

Mødeleder:

Svend Tøfting – svendtofting@gmail.com
Trafikekspert hos IDA

Abstrakt

Denne special session sætter fokus på mulighederne for at fremme den regionale kollektive trafik med samlet planlægning, takster og køreplaner samt vise konkrete eksempler på hvorledes regional planlægning kan understøtte mere regional trafik

Formål

At få en drøftelse af hvorledes den regionale kollektive trafik kan fremmes med henblik på at få flere passagerer i den kollektive trafik og hermed reducere CO2 og trængsel

Baggrund

Det har i mange år været et politisk ønske, at størstedelen af stigningen i persontransporten skal placeres i den kollektive trafik.

Men det er ikke sket. Antal passagerer i den kollektive trafik er stagneret samtidig med, at der har været en stor stigning i biltrafikken. Den kollektive trafik udgør i dag kun ca. 10 % af den samlede persontransport.

Det er i dag kun 20% af sæderne, der bliver brugt i den kollektive trafik, og der er ledige pladser i 90% af alle afgangene.

Biltrafikken giver - på trods af flere og flere elbiler - fortsat en stor CO₂ udledning, og de mange biler giver mere trængsel på vores veje. Spørgsmålet er, om det er muligt at vende denne udvikling. Er det muligt at etablere en mere bæredygtig trafik med mindre trængsel og bedre mobilitet, og er flere passagerer i den kollektive trafik et af de midler, der skal anvendes.

Undersøgelser foretaget af IDA viser, at der er muligt at fordoble antallet af passagerer i tog ved at få flyttet regionale ture på 20-100 km fra biler til tog. Disse bilture står for 50% af CO₂ udledningen. Og en flytning giver også gode indtægter.

Så alt tyder på, at der i fremtiden skal fokuseres mere på den regionale trafik.

Ekspertgruppen for kollektiv trafik har skitseret 4 modeller for organisering af den kollektive trafik.

- Model 1. Trafiksselskaber med trafikopgaver for kommuner og regioner
- Model 2. Kommunalt og statsligt ansvar for lokal kollektiv transport
- Model 3. Regionalt ansvar for lokal kollektiv transport
- Model 4. Mobilitetsselskaber

Det er IDAs opfattelse, at den regionale funktion er vigtigt for at få etableret en effektiv kollektiv trafik, og det er også vigtigt at kommunerne er et element.

Transportministeren har kort før sommerferien offentliggjort Ekspertgruppens rapport vedr. takster og økonomi i den kollektive trafik.

Der foretages her beregninger på 4 forskellige takstmodeller, som mere eller mindre understøtter den regionale funktion.

Indlæg á 15 minutter

Den regionale kollektive trafiks rolle i en national mobilitetsplan. Lasse Schelde, IDA

Danmark står over for en dobbelt udfordring: at reducere CO₂-udledninger og sikre mobilitet i hele landet.

Udfordringen for persontransporten i Danmark - rent klimamæssigt - er, at ca. 50 % af CO₂-emissionen i trafikken ligger på de mellemlange afstande mellem ca. 20 km og 100 km. Hvis vi skal gøre noget ved klimabelastningen og trængslen, skal vi have bilister på disse strækninger til at vælge kollektivt, især toget.

Derfor er den regionale kollektive trafik en meget væsentlig nøgle for fremtidens kollektive trafik.

IDA har foretaget en række beregninger, og de viser, at vi med en enkel og solidarisk takststruktur – 29 kr. inden for zoner og 200 kr. på tværs – kan gøre det attraktivt at vælge tog og bus frem for bil, især på de mellemlange afstande. Samtidig kan en reformering af køreplanerne også fremme den regionale kollektive trafik ved at sikre minimum halvtimesdrift på alle regionale strækninger.

Effekterne er blevet beregnet med Den Grønne Mobilitetsmodel, som alle investeringer i infrastruktur og andre tiltag, bl.a. trængselsafgifter, beregnes efter. Trængselsafgifter vil formentlig kunne øge effekten af et forenklet takstsystem og forbedrede køreplaner, men det er ikke beregnet i nærværende projekt

En bedre regional trafik vil styrke sammenhængen mellem land og by, mindske trængslen og skabe bedre adgang til arbejdspladser og uddannelse. En national mobilitetsplan bør derfor bygge på stærke regionale trafiksselskaber med ansvar for både takster, køreplaner og samspil med cyklisme og byplanlægning. Det handler ikke kun om transport – men om klima, øget lighed i transporttilbud og sammenhængskraft.

Så det er vigtigt, at en regional organisering bliver et nøgleelement i de kommende forhandlinger om organisering af fremtidens kollektive trafik med baggrund i Ekspertudvalgets rapport. Og det er her også vigtigt at sikre pængestrømmene til den kollektive trafik.

Attraktivt regionalt kollektivt trafiknet i Region Hovedstaden – Stina Soede, Region Hovedstaden

Region Hovedstaden finansierer 27 buslinjer, som årligt transporterer ca. 33,5 mio. passagerer.

Regionsrådet har besluttet at iværksætte en analyse. Analysen fokuserer alene på buslinjerne der kører om dagen. Regionsrådet har vedtaget en omlægning af natdriften på bus og lokaltog, som træder i kraft i 2025. For lokalbanerne er regionen i proces med at få vedtaget en udviklingsplan.

Analysen skal afdække hvilke potentielle passager- og økonomiske gevinster der kan hentes ved at optimere den regionale kollektive bustrafik - og dermed mulighederne for at skabe et mere attraktivt tilbud for passagererne. Denne del vil foreligge til Trafikdagene, og indeholde en status på de regionale ruter, hvilke udfordringer regionen står overfor, og hvilke potentialer der er for at forbedre bustrafikken.

I anden fase, løsningsfasen, ses der nærmere på hvilke løsninger der kunne være for at få flere passagerer i busserne. Løsningsfasen startes op medio 2025. Løsningsforslagene skal politisk godkendes medio 2026.

Analysen er udarbejdet af Region Hovedstaden i samarbejde med Movia.

Ny trafikplan for region Sjælland – Helle David Jensen, Region Sjælland og Simon Baadsgaard, Urban Creators.

Region Sjælland vil præsentere den nye trafikplan for den kollektive trafik i Region Sjælland. Trafikplanen forventes vedtaget i regionsrådet i august 2025, og sætter ambitionsniveauet for og udviklingen af den regionale kollektive trafikbetjening på kort og længere sigt frem mod 2035. Trafikplanen skal samtidig fremtidssikre den regionale kollektive trafik i Region Sjælland ind i den nye kommende Region Østdanmark.

Planen er bygget op over 5 strategiske indsatser:

- Fasthold og styr den eksisterende R-net
- Følg de politisk vedtagne planlægningsprincipper
- Opgrader betjeningen i aften- og weekendtimerne
- Styrk sammenhængen i den kollektive mobilitet
- Løft kvaliteten af de fysiske rammer omkring den kollektive trafik.

Region Sjællands regionale kollektive net kører i dag med basis i en trafikplan fra 2009 med etablering af et R-net bestående af de største regionale banestrækninger og buslinjer. Trafikplanen har siden da været retningsgivende for den regionale kollektive trafik og udviklingen af denne. Det har derfor lavet et serviceeftersyn af hele den regionale kollektive trafik som den nye trafikplan tager udgangspunkt i. Serviceeftersynet og den nye trafikplan er udarbejdet i samarbejde med Urban Creators og Movia.

Fremme af den regionale kollektive trafik med takster og køreplaner - Hjalmar Christiansen, IDA

Halvdelen af CO₂ udledningen fra biler kommer fra bilture på mellem ca. 20 og 100 km.

IDA har med Rambøll som konsulent fået beregnet effekten af at indføre en simpel takststruktur

Beregningerne med Den Grønne Mobilitetsmodel viser det er muligt at fordoble benyttelsen af den kollektive trafik.

Beregninger med Den Grønne Mobilitetsmodel viser det er muligt at øge anvendelsen af tog bl.a. med indførelse af stive køreplaner.

Paneldebat

Der afsluttes med en paneldebat - moderator Svend Tøfting

Hvorledes kan den regionale trafik indgå i en samlet plan for den kollektive trafik i Danmark.

Deltagere

Eskil Thuesen, Ressourcedirektør i Movia

Søren Have, Seniorkonsulent Concito

Indlægsholderne